

Basın Açıklaması

Bir Sivil Toplum Kuruluşu olmanın sorumluluğuyla, Elektrik Dağıtım sektöründe faaliyet gösteren 21 Elektrik Dağıtım Şirketinin tamamını temsil eden çatı kuruluş olarak, kamuoyunu doğru bilgilendirmek amacıyla detaylı bir açıklama yapmayı arzu ettik.

Elektriğin üretilmesinden vatandaşlarımıza ulaştırılmasına kadar ki uzun değer zincirinin en son halkası ve vatandaşlarımızın ilk muhatabı olarak, elektrik tarifelerinde yıl başında yapılan fiyat artışının tüm vatandaşlarımıza, esnafımıza ve sanayicimize getirdiği yükleri biliyor, tepkilerini anlayışla karşılıyoruz. Faturalardaki artış karşısında vatandaşlarımızın yaşadıklarını, sürecin en yakından şahidi olan 100 bin kişilik elektrik dağıtım ailesi olarak bizler de hissediyoruz.

Ülkemiz için elektrik enerjisinin ne kadar hayati bir önemi olduğunu biliyoruz. Elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için çaba gösteren bir sektöüz.

Maalesef bu dönemde Elektrik Dağıtım Şirketlerine karşı haksız ithamlarda bulunulduğunu, Elektrik Dağıtım Şirketlerinin bu fiyat artışlarının gerekçesi olarak gösterilerek birçok eksik ve yanlış bilgiye dayanan yorumlar ve açıklamalar yapıldığını görüyoruz.

Türkiye’nin her yerinde faaliyet gösteren 21 Elektrik Dağıtım Şirketinin hepsi lisansa tabi olup, tüm faaliyetleri, gider ve gelirleri Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) tarafından düzenlemeye ve denetlemeye tabidir.

Hatta bu şirketlerin işlettikleri varlıkların hepsinin mülkiyeti kamuya ait olup, lisans süreleri boyunca Elektrik Dağıtım Şirketleri bu varlıkları işletmek, yeni yatırımlarla genişletmek ve tüketicilere kaliteli hizmet sunmaktan sorumludur. Bu kapsamda Türkiye’deki 21 elektrik dağıtım bölgesi 14 farklı yatırım grubu tarafından işletilmektedir. Bu Elektrik Dağıtım Şirketleri ve yatırım gruplarının bazıları halka da açık olup, ikisi uluslararası olmak üzere 20’den fazla yatırımcı bu sektöre yatırım yapmıştır.

“Elektrik Dağıtım Şirketlerinin” ve aynı yatırımcı grubunun altında bulunan ve aynı bölgede faaliyet gösteren “Görevli Tedarik Şirketlerinin (GTŞ)” faaliyetleri, özel sektör marifetiyle yürütülen kamu hizmeti niteliğindedir. Dağıtım ve Görevli Tedarik Şirketleri yasal olarak birbirlerinden ayrılmışlardır.

Bu faaliyetler tamamen düzenlemeye tabidir. Elektrik Dağıtım Şirketlerinin gelirleri, elektrik tarifelerinden bağımsız bir şekilde, Düzenleyici Kurum EPDK tarafından, rasyonel maliyetleri hesaplanarak ve tüketici faydası gözetilerek şeffaf bir şekilde beş yıllık dönemler için belirlenmektedir.

Özetle; elektrik tarifeleri ile ilgili Elektrik Dağıtım Şirketlerinin hiçbir belirleyici rolü yoktur.

EPDK'nın belirlediği düzenlemeye tabi elektrik maliyetini etkileyen ve faturalar üzerinde görünen 3 bileşen şunlardır:

1. **Enerji Bedeli:** “Enerji üretim maliyeti” faturanın ana maliyet unsuru olup; mesken faturaları içindeki payı ortalama %60’dır.

Bu maliyet elektrik talebi, elektrik arzı ve emtia fiyatlarına göre çok değişken seyretmektedir. Özellikle elektrik üretimi için ithal edilen doğal gaz ve kömürün uluslararası fiyatları ve döviz kuru en önemli maliyet unsurudur. Yağışlara bağlı hidroelektrik üretimi ve yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen enerjinin miktarı ise elektrik üretimini etkileyen diğer bir unsurdur. Görevli Tedarik Şirketlerinin tahsilat ve finansman maliyetini de içeren hizmet bedeli ile beş yıllığına EPDK tarafından enerji üretim maliyeti üzerinden belirlenen %2,38 net kar marjı da enerji bedeli içindedir.

2. **Dağıtım Bedeli:** Ulusal İletim Şirketimiz TEİAŞ'ın yüksek gerilim iletim sistemi işletme ve yatırımı için 3 yıllığına ve Elektrik Dağıtım Şirketlerinin şebeke işletme ve yatırımları için 5 yıllığına belirlenen maliyetlerin toplamıdır. Bu maliyetler her yıl TÜFE ile güncellenir.

Mesken abone grubunun faturaları içindeki iletim maliyetinin payı ortalama %4, elektrik dağıtım maliyetinin payı ise ortalama %18'dir.

3. **Vergi ve Fonlar:** Sanayi abone grubu için %1 ve diğer abone grupları için %5 olarak enerji bedeli üzerinden oransal olarak belirlenen “Belediye Tüketim Vergisi”; ve tüm bedeller üzerinden oransal olarak belirlenen %18'lik KDV'nin toplamından oluşur.

Vergi ve fonların mesken abone grubu faturalarının içindeki toplam payı ortalama %18'dir.

Bu üç bileşenin toplamı olarak da son kullanıcıların elektrik faturası oluşmaktadır.

Ocak ayında maliyetlerin artmasındaki en büyük etken elektrik üretim maliyetlerinin ciddi şekilde yükselmiş olmasıdır.

Geçtiğimiz dönemde ülkemizde yaşanan kuraklık sebebiyle, elektrik üretimi içerisinde en yüksek paya sahip olan hidroelektrik santrallerinden sağlanan elektrik miktarı düşmüştür. Bu durum, elektrik üretiminde, ithal kaynaklar olan doğal gaz ve kömürün payını artırmıştır.

Enerji maliyetlerindeki yükselişin en büyük sebebi ithal edilen, uluslararası fiyatlara ve dövize endeksli doğal gaz ve kömür alım maliyetlerindeki ciddi artışlardır. Son 1 yıl içerisinde doğal gaz fiyatları 10 kata kadar, ithal kömür fiyatları ise 5 kata kadar döviz bazında artış göstermiştir. Elektrik üretim kaynaklarındaki bu maliyet artışı, fatura bedellerinin de yükselmesine neden olmuştur.

Elder

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği
Mustafa Kemal Mah. No:266 Dumlupınar Bulvarı
Tepe Prime A Blok 37-38 Çankaya/Ankara
T:90-312 285 1135-36 F:90-312 285 1126
www.elder.org.tr

Kamuoyunu doğru bilgilendirmek için yaptığımız bu açıklama kapsamında, basında ve sosyal medyada değinilen hususlar hakkında şu doğruları da belirtmek isteriz:

Faturalama

- Dağıtım ve Görevli Tedarik Şirketleri fiyat belirleyemezler, fiyat artışı talebinde bulunamazlar. Faturalara herhangi bir bedeli keyfi bir şekilde yansıtamazlar, fatura kalemlerinde bir oynama yapamazlar. Tarifeler EPDK tarafından tüm değer zincirindeki maliyetlere bakılarak üçer aylık dönemlerde belirlenmekte ve kamuoyu ile şeffaf bir şekilde paylaşılmaktadır.
- Ocak ayındaki faturalarda sık sık gündeme geldiği üzere, faturalarda toplam tüketimin 31 Aralık 2021 tarihine kadar olan bölümü 2021 son çeyrek boyunca geçerli olan eski tarife birim fiyatından, 1 Ocak 2022 tarihinden sonraki bölümü ise 2022 ilk çeyrek boyunca geçerli olan yeni tarife birim fiyatından hesaplanmaktadır. 1 Ocak öncesine ait dönem için herhangi bir fark yansıtılması söz konusu değildir. Bu her üç ayda bir yapılan standart bir uygulamadır.
- Abonelerin tüketim miktarları baz alınarak hesaplama yapılan kademeli tarifede; günlük 7 kilovatsaate kadar olan tüketimler birinci kademe olan Düşük Kademedir, bu limitin üzerinde kalan tüketimler ise ikinci kademe olan Yüksek Kademedir hesaplanarak faturalandırılmaktadır.
- EPDK mevzuatına göre okuma periyotları 25 ve 35 gün arasında olmak zorundadır. Örnek vermek gerekirse; 25 günlük okumalarda düşük kademeli tarife miktarı $25 \times 7 = 175$ kilovatsaat, 35 günlük okumalarda ise $35 \times 7 = 245$ kilovatsaat olarak hesaplanır.
- Bu uygulamaların dışında hareket eden şirketlere ağır cezalar uygulanır.

Özelleştirme Bedelleri

- EPDK tarifeleri belirlerken yatırımcıların 2013 yılında tamamlanan özelleştirmeler için ödedikleri bedeller için hiçbir şekilde karşılık ayırmaz ve döviz kurlarındaki değişimleri hiçbir şekilde dikkate almaz. Bu bedeller tarifelere konu edilmez.

EÜAŞ Fiyatları

- Elektrik Dağıtım Şirketleri genel aydınlatma ile şebeke işletmesi için gerekli enerji ihtiyaçlarını EÜAŞ'tan temin ederler. Bu Elektrik Dağıtım Şirketleri için hiçbir şekilde bir gelir kalemi değildir.
- Görevli Tedarik Şirketleri ise tarifesi düzenlemeye tabi olan tüketiciler için serbest piyasa, ikili anlaşmalar ve EÜAŞ'ın toptan satış tarifesi üzerinden elektrik enerjisi satın alır. 2021 yılında enerji ihtiyaçlarının çok düşük bir miktarı EÜAŞ'tan temin edilebilmiştir. 2022 yılında ise EÜAŞ'tan satın almaları öngörülen elektrik miktarı toplam ihtiyaçlarının sadece %20'si olup, yılın ilk iki ayında bu oranın sıfır olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.
- Görevli Tedarik Şirketlerinin gelirleri, alım fiyatları ile faturadaki satış fiyatı arasındaki marjdan oluşmamaktadır.
- Dolayısıyla EÜAŞ tarifesi seviyesinin piyasa maliyetlerinin altında belirlenmesi faturaları düşürmek suretiyle tüketicileri destekleyici mahiyette, yani bir "sübvansiyon" iken, Görevli Tedarik Şirketlerinin

Elder

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği
Mustafa Kemal Mah. No:266 Dumlupınar Bulvarı
Tepe Prime A Blok 37-38 Çankaya/Ankara
T:90-312 285 1135-36 F:90-312 285 1126
www.elder.org.tr

gelirlerini artırıcı bir etkisi yoktur. Bilakis maliyet tabanlı kar marjından dolayı Görevli Tedarik Şirketlerinin gelirlerini olumsuz etkilemektedir.

Dağıtım Yatırımları

- Elektrik Dağıtım Şirketlerinin ana faaliyeti şebeke (trafo, kablo, direk, aydınlatma, sayaç vb.) yatırımlarıdır. Bu yatırımlar faaliyet gösterilen bölgenin büyümesine ve gelişmesine bağlı olarak artan elektrik talebi ile şebekenin yenileme ve iyileştirme ihtiyaçlarına göre planlanır. Bu planların EPDK tarafından onaylanmasını müteakip, Elektrik Dağıtım Şirketleri bu yatırımlar için gerekli finansal kaynağı temin ederler; malzeme ve işgücü planlamasını yaparak bu yatırımları gerçekleştirirler.
- Bu yatırımlar için ihtiyaç duyulan tüm maliyetler EPDK tarafından en ince detayına kadar belirlenmektedir. Bu yatırımların planlara uygun ve eksiksiz bir şekilde yapılıp yapılmadığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı adına TEDAŞ tarafından yerinde denetlenmektedir.

Bugünümüz ve yarınımız için;

Elektrik Dağıtım Özelleştirilmelerinin tamamlandığı 2013 yılını da kapsayan 2011-15 tarife döneminde, dağıtım yatırımları 25 milyar TL iken, 2016-20 döneminde aynı fiyat bazında 50 milyar TL yatırım gerçekleştirilmiştir. İçinde bulunduğumuz 2021-25 döneminde ise yine aynı fiyat bazında 75 milyar TL'lik dağıtım yatırımı planlanmıştır.

Özelleştirmelerin tamamlandığı 2013 yılı referans alınarak 2014-2020 döneminde Türkiye genelinde kayıp oranları azaltılmış, bugünkü fiyatlarla 65 milyar TL tutarında verimlik sağlanarak bu maliyet faturalardan düşülmüştür.

Elektrik Dağıtım sektörü 57 bini doğrudan 43 bini de dolaylı olmak üzere 100 bin kişilik istihdam sağlamaktadır.

Sektör çalışanları bir kamu hizmeti yaptıklarının bilinciyle vatandaşlarımıza hizmet götürmek için, tüm zorluklara rağmen her türlü hava koşulunda ve sahada 24 saat hizmet sunmaktadırlar. Son zamanlarda hiçbir sorumlulukları olmadığı halde sektörün bu vefakar çalışanlarına fiyat artışları nedeniyle gösterilen tepkileri de üzülmeye değer. Ancak kesintisiz enerji için en zor iklim şartlarındaki saha çalışmalarını gören vatandaşlarımızın çalışanlarımıza gösterdiği anlayış ve manevi destek kelimelerle tarif edilemez.

1999 yılından beri elektrik sektöründe faaliyet gösteren bir Sivil Toplum Kuruluşu olmanın sorumluluğuyla hareket eden Elder olarak hedefimiz; elektrik dağıtım sektörüne ilişkin enerji politikalarına, düzenlemelere ve yasal çerçeveye katkı sunmak; sektörümüzün insan ve teknoloji kaynaklarını geliştirmektir.

Bugünümüz ve yarınımız için;

- **Elektrik üretim maliyetlerimizi azaltmak adına yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızı azami derecede kullanmalı, bu üretim teknolojilerini ülkemizde geliştirmeliyiz.**

Elder

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği
Mustafa Kemal Mah. No:266 Dumlupınar Bulvarı
Tepe Prime A Blok 37-38 Çankaya/Ankara
T:90-312 285 1135-36 F:90-312 285 1126
www.elder.org.tr

- **Verimliliği her alanda; üretim santrallerinde, iletim ve dağıtım şebekelerinde esas almalı, kayıpları en aza indirmeliyiz.**
- **Elektriği tüketirken de verimliliği esas almalı, gerekirse bunun için yatırım yapmalıyız.**

Yetkin insan kaynağımızı ve doğru teknolojileri etkin şekilde kullanarak dünyanın içinden geçtiği bu zor dönemde, ülkemizde hep birlikte uygulayacağımız doğru ve yapıcı politikalarla elektrik maliyetlerimizi azaltacağımıza inancımız sonsuzdur.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği - Elder